Rasespesifikk avlsstrategi (RAS)

for

Norsk Buhund

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.01.2019

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning ... 4
Generelt ... 4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling ... 4
Overordnet mål for rasen ... 5
Rasens populasjon ... 6
Populasjonsstørrelse ... 6
Gjennomsnittlig kullstørrelse ... 6
Effektiv populasjonsstørrelse ... 6
Innavlsgrad ... 6
Bruk av avlsdyr ... 6
Innhenting av avlsmateriale fra andre land ... 7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål ... 7
Prioritering og strategi for å nå målene ... 7
Helse ... 7
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen ... 7
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter ... 7
Forekomst av reproduksjonsproblemer ... 7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål ... 7
Prioritering og strategi for å nå målene ... 7
Mentalitet og bruksegenskaper ... 8
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester ... 8
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden ... 8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål ... 8
Prioritering og strategi for å nå målene ... 8
Atferd ... 8
Atferdsproblemer ... 8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål ... 8
Prioritering og strategi for å nå målene ... 8
Eksteriør ... 9
Eksteriørbedømmelser ... 9
Overdrevne eksteriørtrekk ... 9
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål ... 9
Prioritering og strategi for å nå målene ... 9
Oppsummering ... 9
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål ... 9

Plan for videre arbeid i klubben 9
Vedlegg 9

Innledning

Avlsrådet ble, av NBK sitt styre, betrodd oppgaven med å sette sammen RAS for Norsk Buhundklubb. Styret har det overordnede ansvaret for dette arbeidet, og har godkjent denne versjonen. Dette er et levende dokument som skal evalueres hvert år og revideres hvert 5.år. Innspill vil bli tatt med i arbeidet med videre arbeid med dokumentet

Bakgrunnsmaterialet for RAS for NBK er i hovedsak DogWeb og Buhundprosjektet.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Historien til den norske buhunden kan spores langt tilbake i norsk historie, hunden har trolig eksistert som type helt siden før vikingtiden, og er dermed over tusen år gammel. Levninger som er funnet i vikinggraver viser at det sammen med menneskene, levde en liten hund av spisshundtype. Ordet buhund betyr ”bustadshund”, og navnet er omtalt allerede av Snorre Sturlason i ”Kongesogur”.

Buhunden de snakker om på denne tiden, var kanskje en litt annen hund enn den buhunden vi kjenner i dag, men likevel, dette er altså buhundens opprinnelse.

Den norske buhunden ble nesten utryddet en periode på begynnelsen av 1900-tallet. Mange nye, populære raser ble mer og mer vanlige her i landet, og den norske buhunden ble utkonkurrert på hjemmebane.

Arbeidet med å ta vare på den gamle norske buhundrasen fikk gjennombrudd i siste halvdel av 1920–årene. Den personen som langt på vei var pioneren på dette feltet var Norges første statskonsulent i sau- og geitavl, Jon Sæland. Allerede i 1925 sørget han for at den første utstillingen for buhunden ble avholdt. Det ble skrevet en fyldig dommerberetning som også ble omtalt i Hundesport samme år:

”... Arbeidet er straks kommet i et spor som lover godt for racens fremtid. Der trænges i høy grad en klok hund som kjender sin pligt at passe huset uten at begaa overfald paa sanseløs mand, og som heller ikke driver jagt på egenhaand. Jagthunder er ikke gaardshunder, og politihunder er det faa hundeeiere som kan haandtere”.

Buhunden fikk sin første rasestandard i 1926. Samme år utga Jon Sæland første bind av ”Ættebok for buhund”. Buhundens egenskap som gårds- og gjeterhund var svært viktig, men man ønsket å drive frem en rendyrket, ensartet buhund. Av denne grunn ble også utstilling tatt i bruk for å få tilbake en homogen rase. Sæland skrev om norsk buhund: ”Han skal vera ljost vargleta (blakk med myrke hårtuppar), blakk eller svart. Litt kvitt i brystet, smalt blæs og smal kvit ring um halsen bør tolast, men ikkje at hunden er rosut, grå, brun, kvit o.s.b. Han skal hava småvorne ståande øyro, godt uppringa hale, rak rygg, glatthåra, spiss nos, myrkt brune augo, rake føter og med sterkt lynde. Han må ikkje vera krypande og redd.”

Første gang buhunden deltok ved NKKs utstillling var i Oslo i juni 1926. På denne utstillingen var Sæland dommer sammen med NKKs ekspert på spisshunder, Carl Omsted. Buhunden fikk stor oppmerksomhet på denne utstillingen, og rasen ble spådd en strålende fremtid. Noe den til en viss grad også fikk.

Etter noen år ønsket man å organisere med å fremme buhunden som rase. Norsk Buhundklubb ble stiftet på NKKs sommerutstilling i 1939. Ved innmelding var det 42 medlemmer i klubben. Klubben ble offisielt godkjent som spesialklubb for norsk buhund på NKKs rådsmøte i oktober 1939. Klubben hadde stor fremgang, og etter krigen var Norsk Buhundklubb en av landets største raseklubber. På landsutstillingen i 1945 møtte hele 135 buhunder.

På 1950 tallet ble det dessverre ganske stille rundt buhunden. Færre buhunder ble utstilt, og rasen stagnerte over hele landet. Etter dette har buhundarbeidet opplevd flere opp- og nedturer. I en ganske lang periode var det også to raseklubber som arbeidet på hver sin kant. I 2001 ble disse to klubbene slått sammen, og jobber i dag sammen. Arbeidet med å ivareta denne norske kulturarven er fortsatt like aktuelt, og NBK har stor tro på samarbeid på tvers av landegrenser.

I Sverige ivaretas buhunden av Norsk Buhundringen, og i Danmark har den Danske Spisshundklubben den norske buhunden som en av sine raser. Også i Finland har buhunden egen raseklubb. Flere hunder er også eksportert ut fra Nordens grenser; det finnes buhunder i de aller fleste europeiske land. Det er verd å nevne at allerede i 1967 ble The Norwegian Buhund Club of the UK stiftet, og i Storbritannia er rasen under vekst. I USA fikk buhunden sin spesialklubb i 1983, men først i 2009 fikk rasen full godkjenning som deltager i ”herding group” i AKC. Interessen for buhund i USA har økt og etterspørselen etter buhund fra Norge er stadig økende. Samarbeid over landegrensene er viktig i årene fremover, og det er en spennende tid vi går i møte.

Overordnet mål for rasen

Friske, sunne og rasetypiske hunder og en stor nok populasjon. NBK ser som et av de viktigste målene å bevare en god populasjon, med friske og sunne hunder, som har god rasetype.

Langsiktige mål er å få god kontroll på arvelige lidelser. Mer kortsiktig er kontinuerlig å kartlegge og søke å opprettholde god helsestatus. Et viktig mål er å øke interessen for rasen, for dermed på sikt å fremme avl av Norsk buhund. Punktene nedenfor er ikke satt opp i prioritert rekkefølge da alle arbeides med kontinuerlig.

- Opprettholde og vedlikeholde klubbens avlsregler. Avlsreglene skal gjenspeile rasens utfordringer og situasjon til enhver tid. Disse skal revideres jevnlig av avlsrådet, med godkjenning av styret før reglene er gjeldende.
- Fremme ulike aktiviteter med buhund (bruks, lydighet, jakt, gjeting, utstilling osv). Oppmuntre eiere og nye valpekjøpere til å prøve ulike aktiviteter og tilgjengeliggjøre og tilrettelegge informasjon om aktuelle aktiviteter gjennom medlemsbladet, hjemmeside og facebook. Aktive medlemmer må også oppmuntres til å dele sine erfaringer.
- Flere hunder undersøkes for katarakt og HD for å få bedre oversikt over helsetilstanden før det gjøres ytterligere tiltak.
- Øke interessen for Norsk buhund ved at NBK deltar på aktuelle arenaer og informerer om rasen i ulike forum.
- Oppfølging av helseundersøkelsen. På sikt vil det gjennomføres ny helseundersøkelse for ny kartlegging av status

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Nedenfor er registreringsstatistikk de siste 9 årene.

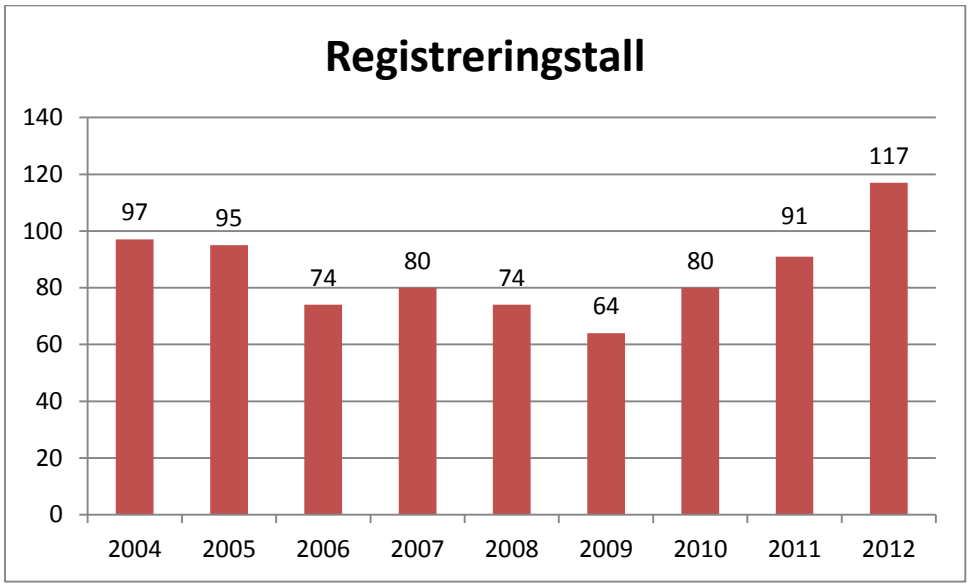

I 2009 var registreringstallet svært lavt (64), siden da har tallet økt gradvis. Frem til ca år 1998 lå registreringstallet for rasen på godt over 100 pr år, med det høyeste i 1985 med 170 registrerte buhunder (i 2001 ble det registrert 246, men dette skyldes bl.a registrering av hunder fra Buhundklubben Norge).

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Gjennomsnittlig kullstørrelse i perioden 2008-2012 er 4,3 pr kull. Kullstørrelsen har vært relativt stabil i alle år.

Effektiv populasjonsstørrelse

Gjennom Buhundprosjektet er det samlet inn blodprøver og disse er benyttet til å beregne genetisk variasjon (heterozygositet). Dette er utført ved Norges Veterinærhøgskole (NVH) ved Frode Lingaas. Beregnet gjennomsnittlig heterozygositet (25 markører) er 0,65. Dette tilsvarer samme verdi som for store raser, eksempelvis Gordon setter, Engelsk setter og Norsk elghund, grå.

Innavlsgrad

Avslreglene bidrar til at innavlsgraden på paringer godkjent av NBK holder seg innenfor 6,25 %, med noen få unntak. Det forekommer i rasen likevel kombinasjoner med langt høyere innalvsgrad enn dette. Gjennomsnittlig innavlsgrad på kull fra 2008 - 2012 for rasen er ca 4,4 %. Noen få kull drar opp snittet vesentlig. Dette tallet er noe høyere enn hva som er anbefalt. Det er anbefalt at gjennomsnittelig innavlsgrad bør være under 2,5 % (basert på 6 generasjoner i Dogweb), et absolutt maksimum er et snitt på 5 %. NBK har som mål at dette tallet reduseres. NBK mener dette vil skje dersom NBKs avlsregler følges (ikke matadoravl og ikke over 6,3 % i innavlsgrad pr kull).

Bruk av avlsdyr

Fra 2008 til 2012 har omtrent 47 hannhunder og 53 tisper vært brukt i avl. NBKs avlsregler anbefaler ikke å at en hannhund har mer enn 5% av registrerte valper siste 5 år. Det er noen

hannhunder som de siste år har noe over dette. NBK fjerner hannhunder med svært mange valper fra hannhundlisten. Det er ikke videre vurdert betydningen av dette.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Gjennom de siste årene er det brukt hunder i avl som kommer fra Sverige, UK, USA og Danmark. Noen av disse har gitt kull med svært lav innavlsgrad. En slik innhenting anses som av betydning for rasen, og naturlig for å opprettholde populasjonen. En utfordring er ulike regler for avl i de ulike landene. Eksempelvis bruk av hunder med HD som ikke er ønskelig i Norge.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

NBK søker å ivareta den genetiske variasjonen og utvide avlsbasen ved blant annet å få flere hunder i avl. NBK har også som mål å senke den gjennomsnittlige innavlsgraden i populasjonen

Prioritering og strategi for å nå målene

- Øke interessen for rasen for å bidra til økt populasjon og mangfold
- Avlsreglene har regler for innavlsgrad
- Avlsreglene har regler for matadoravl
- Oppfordrer til bruk av flere hunder i avl

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Helsesituasjonen hos Norsk buhund anses å være svært god. 95 % av buhundeiere som svarte på helseundersøkelsen anser sin buhund for å ha svært god helse. Det er naturlig at enkelte individer har sykdommer/tilstander uten at dette gjenspeiler et problem for rasen.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Det forekommer, som det fremkommer av ”Buhundprosjektet”, en del katarakt hos Norsk buhund. Det forekommer også noe HD i rasen. Av andre sykdommer er det få som peker seg ut. Det har vært en bekymring rundt forekomst av patella luksasjon i rasen. Per nå er det ikke fremkommet mange tilfeller, og helseundersøkelsen avdekket heller ikke flere tilfeller. Det er per i dag ingen stor fokus på dette, men NBK følger med utviklingen.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Helseundersøkelsen avdekker at få buhunder har reproduksjonsproblemer. Få tilfeller av kryptorkisme, livmorbetennelse og innbilt svangerskap er likevel rapportert.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Redusere forekomsten av utviklingskatarakt og ikke øke andelen som utvikler PNK (Pulverulent Nukleær Katarakt)

Øke antall buhunder som undersøkes for HD for å bedre oversikten over tilstanden.

Prioritering og strategi for å nå målene

NBK vil unngå å benytte hunder med utviklingskatarakt i avl. Søker å unngå å pare to individer hvor begge har PNK. Dette styres gjennom avlsreglene.

Unngå å benytte hunder med HD i avl. Dette styres gjennom avlsreglene. Det er av betydning at flere buhunder undersøkes for å bedre oversikten over forekomsten av denne lidelsen.

En av intensjonene med Buhundprosjektet er å utvikle en genetisk test som kan brukes for å redusere forekomsten av katarakt. Materialet (blodprøver og øyelysninger) er samlet i regi av Buhundprosjektet.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Per nå ikke aktuelt. Det finnes ingen prøver og tester spesielt tilpasset for buhund på disse feltene i dag. Det kan likevel være av interesse å øke deltagelser ved de prøver og tester som er åpne for deltagelse.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Rasestandarden sier: *Buhunden er en gjeterhund som skal ha effektive bevegelser ut fra sin type...* ” Rasens gjeteregenskaper testes ikke, men inntrykket er at dersom et individ får anledning er disse egenskapene til stede. Buhunden benyttes fortsatt som gjeterhund av enkelte.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

NBK ønsker at flere buhunder får benyttet sine egenskaper som gjeterhund.

Prioritering og strategi for å nå målene

Oppmuntre til bruk av buhunden som gjeterhund. Formidle gjeterhundkurs til NBK’s medlemmer via medlemsblad, hjemmeside og facebook.

Atferd

Atferdsproblemer

Standarden sier: *Hunden skal ha et djervt, energisk og vennlig gemytt.* Helseundersøkelsen avdekker at det finnes en liten andel individer som har lydfobier og viser aggressiv adferd mot andre hunder. Svært få viser aggressiv adferd mot mennesker (voksne eller barn), og dette ansees ikke å være et problem for rasen.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Målet er at buhunden skal være en trygg, energisk og djerv hund, uten plager som fører til redusert livskvalitet for hunden eller problematisk hundehold.

Prioritering og strategi for å nå målene

Mentalitet skal fortsette å være et tema i avlsreglene. Øke kunnskap hos oppdretter om mentalitet og arv, ved å tilrettelegge for lettforståelig informasjon i medlemsbladet og på nett, som omhandler temaet. Undersøke reell forekomst av adferdsproblemer ved senere spørreundersøkelser.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

En relativt liten andel av populasjonen deltar ved offisielle utstillinger. Ved spesialutstillingen (Nasjonaldagen) kan vi kanskje anta at det deltar en representativ andel. Resultatene fra disse utstillingene viser at kvaliteten er eksteriørmessig god, de fleste hunder oppnår very good eller excellent. Flertallet får excellent, og NBK har mottatt tilbakemelding fra dommere om at kvaliteten på deltagende hunder har vært godk. Enkelte buhunder utmerker seg også ved gruppeplasseringer på NKKs utstillinger. Men pga lav og deltagelse, har NBK ikke oversikten over den totale populasjonens kvalitet. NBK oppfordrer sine medlemmer til å stille ved offisielle utstillinger for å gi en bedre oversikt

Overdrevne eksteriørtrekk

Antas ikke aktuelt for norsk buhund. Rasestandarden beskriver en moderat hund på alle måter, og er en anatomisk og funksjonsmessig frisk hunderase.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Større deltagelse på utstilling.

Prioritering og strategi for å nå målene

Informere medlemmene om halv pris ved NKK sine utstillinger. Oppmuntre til større deltagelse ved utstillinger generelt, og spesialutstillingen (nasjonaldagen) spesielt.

Oppsummering

Norsk buhund er en frisk og sunn rase, med noen utfordringer som klubben har fokus på. Kontinuerlig overvåkning av helsestatus, samt oppfølging med ny helseundersøkelse skal bidra til å avdekke eventuelle nye utfordringer. Populariteten for rasen er økende og NBK skal bidra til at trenden fortsetter i passelig tempo.

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Tilrettelegge informasjon slik at våre oppdrettere og buhundeiere kan bidra til rasen på best mulig måte.

Plan for videre arbeid i klubben

NBK skal ha fokus på Buhundprosjektet gjennom avlsrådet. NBK skal forbedre og vedlikeholde sine informasjonskanaler. For øvrig skal NBK jobbe for flere aktive medlemmer som kan bidra til at målene blir nådd.

Vedlegg

1. Rapport Helseundersøkelse og Buhundprosjektet
2. NBKs avlsregler

Vedlegg 1

En foreløpig rapport om Buhundprosjektet – november 2012

HELSEUNDERSØKELSEN

Helseundersøkelsen er avsluttet og bearbeidingen av dataene i gang. Det gjenstår noe arbeid med oppsummering og tolkning før undersøkelsen kan presenteres i sin helhet, men noen «smakebiter» kan serveres i dette nummeret av Buhunden.
Det kom inn 366 besvarelser (Norge: 206, Sverige: 82, Danmark: 46, Finland: 8, Andre land: 24). Dette er litt mindre enn vi hadde håpet på, men gir likevel er akseptabelt grunnlag for en helseundersøkelse. Mange av hundene som er svart er relativt unge (22 % er under 2 år). Den reelle frekvensen av enkelte sykdommer kan være noe høyere enn det som kommer frem i undersøkelsen, da noen sykdommer først dukker opp ved høyere alder. Gjennomsnittlig alder på hundene i undersøkelsen var 5,1 år, mens gjennomsnittlig alder på de hundene som var over 1år var 6,3 år. Det er likt fordelt på hanner og tisper.
Eiere er generelt meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og blodprøver for å støtte forskningen på rasen.

Generell helse:

På spørsmålet om man er fornøyd med hundens helse svarer 95 % at de er godt fornøyd med hundens generelle helse. Utover katarakt (grå stær), som vi vet er utbredt i rasen, er det lite annet som utmerker seg med stor frekvens.
Livmorbetennelse er registrert hos 10 % av tispene og innbilt svangerskap hos 6 %. 15 % av hannene har forhudskatarr. Urinveisinfeksjon hos 8 % av hundene. 8 % rapporterer om vedvarende eller alvorlige hud/pels/øre problemer, der kløe (3 %) og analkjertelproblem (4 %) var hyppigst forekommende. Våteksem er rapportert hos 5 % av hundene, halvparten av disse relativt sjelden. 5,6 % oppgir «vedvarende eller alvorlige» fordøyelsesproblemer. Av dødsårsaker blant 58 hunder var kreft og ulykker blant de hyppigste årsaker.
Når det gjelder ledd-/skjelettlidelser vil frekvenser av slike ting som HD være sikrere i statistikken fra NKK fordi det der inngår et betydelig større antall hunder. Det var likevel med spørsmål om HD/AD for å få et inntrykk av hvor mange hunder med diagnosene som har åpenbare problemer med halthet. HD % i undersøkelsen (syke i forhold til de som er røntget) er 16 %.
Helseundersøkelsen rapporterte om 8 % som hadde problemer i ledd/skjelett, ca. 3 % av disse er artrose, men for øvrig ingen diagnoser som peker seg ut. 3 hunder (0,9 %) hadde korsbåndskade og patellaluksasjon ble observert hos 7 hunder (ca. 2 %). Hofteleddsluksasjonen hos 8 hunder (2 %).
Det skal ses nærmere på helsedataene og hva de ulike diagnosene har av betydning for rasen.

Adferd:

93 % svarer at de er meget godt eller godt fornøyd med hundens generelle adferd. Med nyttårsfeiringen nå rett rundt hjørnet er det verdt å merke seg at 22 % av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for skudd mens 31 % har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri. Ca. 20 % av hundene kan vise aggressive signaler mot andre hunden av samme kjønn når de går i bånd. Frekvensen av hunder som har bitt andre hunder av samme kjønn «ofte/meget ofte» er imidlertid lav – 2 %. Rundt 27 % av hundene bjeffer ofte på fremmede voksne og 68 % har en tendens til å bjeffe på dørklokka… En god del av hundene viser tendens til ulike «repeterende aktiviteter», som biting i poten, slikking på forbein/bakbein, halejaging etc. Nesten alle hundene er meget avslappet hjemme (98 %).

Jaktinstinktene ser ellers ut til å være i orden, - 64 % løper «ofte eller alltid» etter vilt mens 68 % vil løpe etter katter.

Oppsummert helse/adferd:

Dersom dataene fra undersøkelsen er representative ser det ut som om hundene stort sett har en god helse og adferd. Vi minner igjen om at det er mange unge hunder som inngår i undersøkelsen og at den derfor ikke nødvendigvis gir hele bildet, men gir en pekepinn på hva som rører seg i rasen. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen.
Det finnes noen helse- og atferdsutfordringer som klubben kan vurdere å følge med på for å bidra til at situasjonen ikke endrer seg i negativ retning. Norges Veterinærhøgskole har stor aktivitet innen forskning på en rekke sykdommer og kan bistå med hjelp og kompetanse.

GENETISKE ANALYSER - for identifisering av gen for katarakt (grå stær)

Det er analysert 140 blodprøver fra buhunder som er øyelyst i forbindelse med forskningen. Resultatet av disse er kommet tilbake fra laboratoriet i Frankrike der analysene har foregått våren 2012. Resultatene for PNK (Pulverulent Nukleær Katarakt) er gjennomgått og oppdatert med nye øyelysingsresultater som er foretatt siden januar 2012 da prøvene ble sendt. De tolkes nå ved Norges Veterinærhøgskole, og det letes etter forandringer i arvematerialet som kan kobles til denne øyesykdommen. Dette arbeidet vil ta litt tid. Det samme skal deretter foregå for den andre gruppen katarakt, som vi kaller Utviklingskatarakt. Heri ligger katarakter som kortikal og bakre polkatarakt. Det er for tidlig å si når vi er i mål med dette arbeidet. Hvor lett eller vanskelig det vil bli å finne forandringene i arvematerialet avhenger mye av hvor sikre diagnoser vi har på hundene som er inkludert i analysene. Generelt kan vi si at jo eldre de var ved øyeundersøkelsen, dess sikrere er diagnosene.

Mens vi jobber med dette, er det viktig for oss å få øyelyst på nytt enkelte av de eldre buhundene vi har blodprøver fra. Dette gjelder spesielt de som var fri for katarakt ved forrige undersøkelse, der det er over 1 år siden de ble øyelyst og som nå er over 7 år. Ta gjerne kontakt med oss (v/Elin Kristiansen – se kontaktinfo under) dersom hunden din faller inn under denne kategorien og du har mulighet til å reise inn til Norges Veterinærhøgskole for en ny undersøkelse.
Vi må igjen takke Frode Lingaas ved Norges Veterinærhøgskole, som har lagt ned et stort arbeide i både å utforme, analysere og tolke helseundersøkelsen for Norsk Buhund. Data og tolkning gjengitt her er hentet fra hans foreløpige rapport. En full rapport vil presenteres i Buhunden sommeren 2013. Frode jobber også med et prosjekt som ser spesielt på angst for høye lyder. Han samler nå inn blodprøver fra hunder fra mange raser som enten er meget engstelig eller uaffisert av høye lyder. Det kan være at han i den forbindelse tar kontakt med noen av hundeeierne som har indikert at de er villige til å bidra med blodprøver. Om du har en hund som er veldig engstelig for lyd er det også fint om du tar kontakt med han. Alle vil selvsagt bli behandlet konfidensielt. E-mail: Frode.Lingaas@nvh.no.

Buhundklubben er meget heldig som gjennom Buhundprosjektet har et godt samarbeid både med han og Ernst-Otto Ropstad, også ved Norges Veterinærhøgskole, som gjør en stor innsats ved å øyelyse alle buhundene i prosjektet. I sommer var Ernst-Otto tilstede på Nasjonaldagen på Lillehammer der 27 hunder ble undersøkt.

Ønsker med dette alle en god og optimistisk på vegne av buhunden Jul og Godt Nytt År!

Veterinær Elin Kristiansen, Buhundprosjektet/Hønefoss Dyrehospital
Kontaktinfo Buhundprosjektet: elin@dyrehospital.no

Vedlegg 2

Avlsregler for Norsk Buhundklubb

Avlsrådet

Avlsrådet er et råd utpekt av styret i NBK. Rådet har blant annet som mål å gi råd og hjelp til oppdrettere for å avle frem friske og rasetypiske hunder med tilstrekkelig genetisk variasjon.

Det er viktig å etterstrebe å avle frem friske hunder, med rasetypisk eksteriør og mentalitet. Avlsrådet vil søke å ha oversikt over kjente sykdommer hos Norsk Buhund, samt opprette kontakt med nødvendig faglig kompetanse ved behov.

Vi oppfordrer alle oppdrettere av norsk buhund om å kontakte klubbens avlsråd i god tid før tispen skal pares.

Avlsregler Norsk Buhundklubb

Generelle regler

Alle som driver oppdrett av Norsk Buhund må overholde NKK's Etiske grunnregler for avl og oppdrett, samt drive sitt oppdrett i overensstemmelse med NKK's avlsstrategi.

Hunder som benyttes i avl skal være friske og sunne og ha rasetypisk eksteriør og temperament.

Oppdrettere som ønsker valpene godkjent av NBK's avlsråd og dermed formidlet gjennom valpeformidlingen, må være medlem av NBK.

Hofteleddsundersøkelse – HD-røntgen

Hunder som brukes i avl skal være ID-merket og HD- fotografert/diagnostisert i henhold til NKK's regler. Diagnosen skal være fri (A eller B). Buhunder født etter 1.01.05 må ha kjent HD-status på foreldrene for å bli godkjent i avl.

Øyeundersøkelse - øyelysning

Avlshunder skal være øyelyst før paring, helst så nær paringstidspunkt som mulig. Øyelysingsattest er gyldig etter at hunden har passert 12 måneders alder og gjelder for 12 måneder framover. Avlshunder bør øyelyses jevnlig hele livet.

For øyesykdommer som er registrert hos Norsk Buhund, gjelder følgende avlsrestriksjoner:

Pulverulent Nukleær Katarakt (PNK):

- Det er ønskelig at hund med PNK pares med hund som er fri for PNK.

Arvelig utviklingskatarakt (varierende lokalisasjon – bakre pol, kortikal, nukleær fremre suturlinjer):

- Hunder med denne form for katarakt skal ikke brukes i avl.

Andre øyesykdommer:

Utover katarakt er det få kjente øyesykdommer hos Norsk buhund. For andre øyesykdommer som registreres gjør avlsrådet en særskilt vurdering ut ifra hva man vet om sykdommenes opptreden hos andre raser, basert på Øyelysergruppens avlsanbefalinger. Per mars 2012 gjelder dette Retinal Dysplasi (RD) og Progressiv Retinal Atrofi (PRA).

Retinal Dysplasi (RD):

- Fokal, multifokal, geografisk: Hunder med RD bør pares med hund uten RD.
- Total: Hunden skal ikke brukes i avl

Progressiv Retinal Atrofi (PRA):

- Hund med PRA, uansett form, skal ikke brukes i avl. Foreldre, søsken og avkom anbefales ikke brukt i avl. Det finnes ingen gentest for PRA hos Norsk Buhund og både forekomst og nedarving er ukjent. Evt. barnebarn av hund med kjent PRA bør derfor pares med en mest mulig ubeslektet hund.

Avlsrestriksjonene er i tråd med Øyelysergruppens avlsanbefalinger, og basert på:

- Eksisterende kunnskap om sykdommenes karakter og alvorlighetsgrad.
- Eksisterende kunnskap om sykdommenes nedarving.
- Å opprettholde genetisk variasjon hos Norsk Buhund ved at en størst mulig del av populasjonen kan bidra til avlspoolen.

Avlsreglene vil bli ajourført etter hvert som forskning og ny kunnskap bedre belyser arvegang og karakter for øyesykdom hos Norsk Buhund.

Andre helsekrav:

- Kryptorchisme («testikkelmangel») – Kryptorchide hunder skal ikke brukes i avl
- Hunder med underbitt eller overbitt skal ikke brukes i avl
- Patellaluksasjon (kneskålutglidning) – NBK anbefaler ikke avl på hunder med verken medial etter lateral patella luksasjon.

Alder

- Tisper skal være tilnærmet 2 år før første valpekull.
- Hannhund bør være 18. mnd før de benyttes i avl.

Utstilling

Avlshunder skal ha et rasetypisk eksteriør og være utstilt på offisiell utstilling anerkjent av NKK. For inntil to kull godkjennes premieringen ”Very Good”, mens det for ytterligere kull anbefales at hundene har oppnådd minimum ”Excellent” på utstilling.

Godkjenning av kull

Følgende vurdering legges til grunn for godkjenning av valpekull:

- Anbefaling av mer enn 4 kull på et avlsdyr gjøres avhengig av avkomstgransking (forekomst av sykdommer, resultater etc.)
- Avlsdyr bør ikke ha mer enn 5 % av samtlige registrerte hunder siste 5 år
- Innavlsgrad i et kull bør ikke være høyere enn 6,25 % på 6 generasjoner.

Dispensasjoner

Det kan søkes dispensasjoner til de overnevnte punkter. Søknad skal være innhentet før parring og hvilken dispensasjon som er gitt, samt grunnen til en eventuell dispensasjon vil bli gjengitt på klubbens valpelister.

Informasjon til valpelisten

- Foreldredyrenes titler, navn og registreringsnummer
- Dato for siste øyelysning
- Resultat HD
- Kullets innavlsgrad etter 6 generasjoner
- Beste utstillingsresultat/andre resultater
- Forventet fødsel
- Oppdretters navn, adresse, telefonnummer, e-postadresse, webside.